

DE MILIEU-INSPECTIE IN DIENST VAN DE BRUSSELAARS

Het wetboek van inspectie,
drijvende kracht achter verschillende projecten
in de periode 2014-2018

© Bruxelles Environnement

NOVEMBER 2019

INHOUD

1 INLEIDING	3
2 Geplande preventieve inspecties	4
2.1 Het inspectieplan en het inspectieprogramma	4
2.2 De beoogde acties van de inspectieprogramma's	4
2.3 De zogenaamde verplichte controles	6
2.3.1 Inspecties van Seveso-vestigingen	6
2.3.2 Bedrijven die onder de richtlijn inzake industriële emissies vallen	7
2.3.3 Inspecties in het kader van de REACH-wetgeving	8
2.3.4 Inspecties van grensoverschrijdende transporten van afvalstoffen.....	8
2.4 De andere inspecties	9
2.4.1 Werven voor asbestverwijdering.....	9
2.4.2 Een geïntegreerde aanpak voor de strijd tegen de uitstoot van fijn stof	10
2.4.3 Toezicht op de afvalbeheerders	11
2.4.4 Systematische follow-up van aflopende vergunningen	13
2.4.5 Controles op verzoek van derden	14
2.4.6 Naar een risicobenadering voor alle vestigingen.....	14
3 Follow-up van het waterbeheer	16
3.1 Afvalwater	16
3.2 Drinkwater	16
4 CURATIEVE INSPECTIES	17
4.1 Sanering van hinder veroorzaakt door milieu-inbreuken	17
4.1.1 Indeling van de klachten	17
4.1.2 Resultaten	18
4.1.3 Vooruitzichten	18
4.2 De strijd tegen de geluidshinder veroorzaakt door het luchtverkeer	19
4.3 De strijd tegen de opwarming van de aarde en de luchtverontreiniging	20
5 Inspecties gericht op een representatieve steekproef van bedrijven	23
5.1 Beheer van niet-huishoudelijk afval: verspilling van natuurlijke hulpbronnen vermijden	23
5.2 Het gebruik van plastic zakken voor eenmalig gebruik	25
6 De toegang tot milieu-informatie	26
7 Samenwerkingen binnen en buiten Leefmilieu Brussel op het vlak van inspectie	27
7.1 De samenwerking met de gemeenten versterken	27
7.2 Een expertise- en informatiecentrum uitbouwen voor juridische, technische en praktische kennis op het vlak van inspecties	27
7.2.1 Bevoegdheid van de inspectieteams	27
7.2.2 Erkenning van de laboratoria	27
7.2.3 Verbetering van de werkmiddelen	28

1. INLEIDING

Om een evenwicht te garanderen tussen de menselijke activiteiten, het respect voor de leefomgeving van de Brusselaars en de uitdagingen op milieugebied, heeft de wetgever een geheel van wetten opgesteld, eerst op het vlak van milieu en daarna op het vlak van energie. Regels vaststellen is een goede zaak, ze doen naleven is nog beter. In die zin heeft het Brussels Gewest een gewestelijke overheidsstructuur opgericht en uitgerust met het oog op de handhaving en de evaluatie van de regelgeving overeenkomstig de evolutie van de uitdagingen en praktijken. Dit inspectie- en controlemiddel wordt uitgeoefend door de afdeling Inspectie en verontreinigde bodems van Leefmilieu Brussel. Deze dienst heeft als opdracht milieu-inspecties uit te voeren om de naleving van de wetgeving te bevorderen.

De Inspectiedienst werkt hiervoor een vijfjarig inspectieplan en een jaarlijks inspectieprogramma uit. De dienst gaat ook voort met zichzelf van de geschikte instrumenten te voorzien om zijn prioriteiten te benadrukken en zijn controlemethodes en zijn prestaties te verbeteren.

De planning van zijn actie wordt bepaald in overeenstemming met de beoogde doelstellingen van de talrijke plannen en programma's die op gewestelijk, nationaal, Europees en mondiaal niveau worden ontwikkeld.

De activiteiten van de afdeling, die gericht zijn op strafrechtelijk vervolgbare milieu-inbreuken, worden uitgevoerd in het kader van het Inspectiewetboek, dat zelf deel uitmaakt van een dynamisch globaal systeem van acties om de naleving van de milieuwetgeving te waarborgen.

Het Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid (hierna "het Inspectiewetboek") vormt de basis voor de vele sectorale bevoegdheden van de Inspectie. Geluidshinder, milieuvergunningen, afval, energieprestaties en binnenklimaat, natuur en elektromagnetische stralingen bijvoorbeeld zijn allemaal thema's waarin de agenten die belast zijn met het Brusselse toezicht, actief zijn. Deze wettekst biedt dus actiemiddelen die bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit van het leefmilieu en de bevordering van de gezondheid en de veiligheid van iedereen.

Alle milieu- en energie-inbreuken die in het Inspectiewetboek zijn beschreven, kunnen leiden tot een administratieve boete als alternatief voor de strafrechtelijke sanctie. Deze goedkeuring heeft het mogelijk gemaakt om de straffeloosheid van de inbreuken op dat vlak te verminderen. De boetes die worden beheerd door de Inspectie en opgelegd door de leidende ambtenaar van Leefmilieu Brussel ondersteunen op verschillende manieren de uitgevoerde inspecties om een gedrag aan te moedigen dat meer rekening houdt met de wetgeving, wat het hoofddoel is van de Inspectie. Voor meer informatie over de sancties voor inbreuken kunt u technisch rapport nr. 5 raadplegen, ["De alternatieve administratieve geldboetes, een instrument ter aanvulling van de preventie"](#).

Het doel van dit document is duidelijkheid en transparantie te verschaffen over de opdrachten en acties van de Inspectie met betrekking tot de wettelijke verplichtingen. Deze informatie wordt u gepresenteerd volgens verschillende complementaire pijlers zoals geplande preventieve inspecties, curatieve inspecties en controles gericht op een representatieve steekproef van bedrijven.

Ten slotte is Leefmilieu Brussel sinds de 6de staatshervorming ook bevoegd voor dierenwelzijn. Om dit thema te ontdekken, nodigen wij u uit om het technisch rapport nr. 4 te raadplegen, "De ontwikkeling en evolutie van het beheer van het dierenwelzijn in de stedelijke omgeving, welke acties voor welke doelstellingen?"

2. GEPLANDE PREVENTIEVE INSPECTIES

2.1. Het inspectieplan en het inspectieprogramma

Afhankelijk van hun activiteiten en milieu-impact kunnen bedrijven die in het gewest actief zijn aan inspecties worden onderworpen. De Inspectiediensten van Leefmilieu Brussel beschikken over verschillende inspectieplannen om controles uit te voeren voor elke sector en elk type risico, en om gedrag te bevorderen dat in overeenstemming is met de wetgeving en milieuvriendelijker is.

Het meerjarige inspectieplan is een instrument voor de planning en controle van de naleving van de milieuwetgeving. In dit plan worden het controlekader en de inspectieplannen voor vijf jaar vastgelegd. Bedrijven met aanzienlijke industriële activiteiten of een risico op ernstige ongevallen (de zogenaamde SEVESO-vestigingen) zijn door de Europese wetgeving ook verplicht om een meerjarig gewestelijk inspectieplan te hebben. Het eerste plan bestreek de periode 2015-2019. Een tweede plan zal in 2020 worden opgesteld voor de periode 2020-2024.

Om dit plan uit te voeren, stellen de diensten van de Inspectie elk jaar een jaarlijks inspectieprogramma op waarin geleidelijk nieuwe prioriteiten worden opgenomen en op basis van een regelmatige evaluatie jaar na jaar een betere inspectiestrategie wordt uitgewerkt.

In overeenstemming met de Europese wetgeving beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook over een specifiek inspectieplan voor het grensoverschrijdend vervoer van afvalstoffen, van of naar het gewestelijk grondgebied. Naast grondige administratieve controles ter plaatse worden er in samenwerking met de politie, de douane, de havendienst en het openbaar ministerie ook controles ter plaatse uitgevoerd.

De inspectieprogramma's

De uitwerking van een jaarlijks inspectieprogramma werd opgelegd door artikel 5, § 6 van de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu alsook andere wetgevingen inzake milieu, en tot instelling van een Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid. Dit door de Regering goedgekeurde inspectieprogramma bevat de minimumcriteria die werden vastgelegd in Aanbeveling 2001/331/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 betreffende minimumcriteria voor milieu-inspecties in de lidstaten.

Sinds 2016 werd een inspectieprogramma opgesteld. Deze programma's zijn voor het publiek toegankelijk op de website van Leefmilieu Brussel.

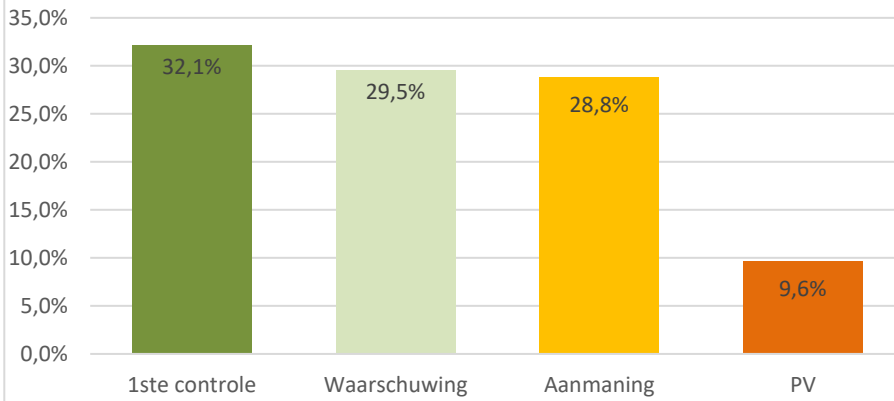
2.2. De beoogde acties van de inspectieprogramma's

De inspectieprogramma's omvatten verschillende controleacties. Elk programma kan een verschillende inspectiestrategie hebben, afhankelijk van de doelgroep. De preventieve controles laten dus ruimte voor dialoog, om de persoon die aan de wettelijke verplichtingen onderworpen is aan te moedigen om binnen een bepaalde, door de inspecteur goedgekeurde termijn de nodige maatregelen te nemen. Alleen wanneer de persoon niets onderneemt, of bij gevaarlijke situaties, zal de Inspectie meer dwingende instrumenten gebruiken om de naleving van de voorschriften op te leggen. Indien nodig kan de inspecteur ook een proces-verbaal opstellen voor de inbreuk. Uit onderstaande tabel blijkt dat voor het jaar 2018 iets meer dan 90% van alle dossiers via het dialoogmechanisme kon worden opgelost, waarbij de situatie na de eerste inspectie met een waarschuwing of aanmaning in orde kon worden gebracht; slechts in 10% van de gevallen werd een proces-verbaal (PV) opgesteld.

Conformiteit door het proces van de dialoog

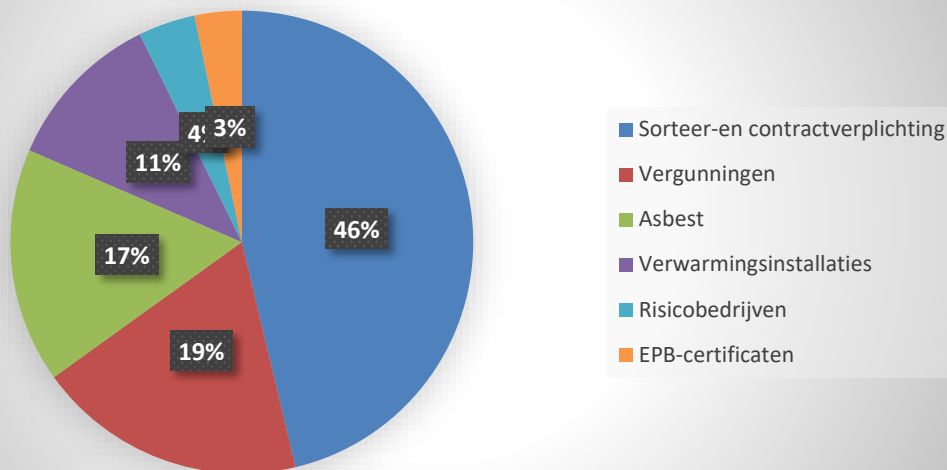
90.4 %

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

De volgende tabel geeft een idee van de verdeling van de inspectiedossiers volgens de verschillende thema's.

Verdeling van de preventieve inspectiedossiers

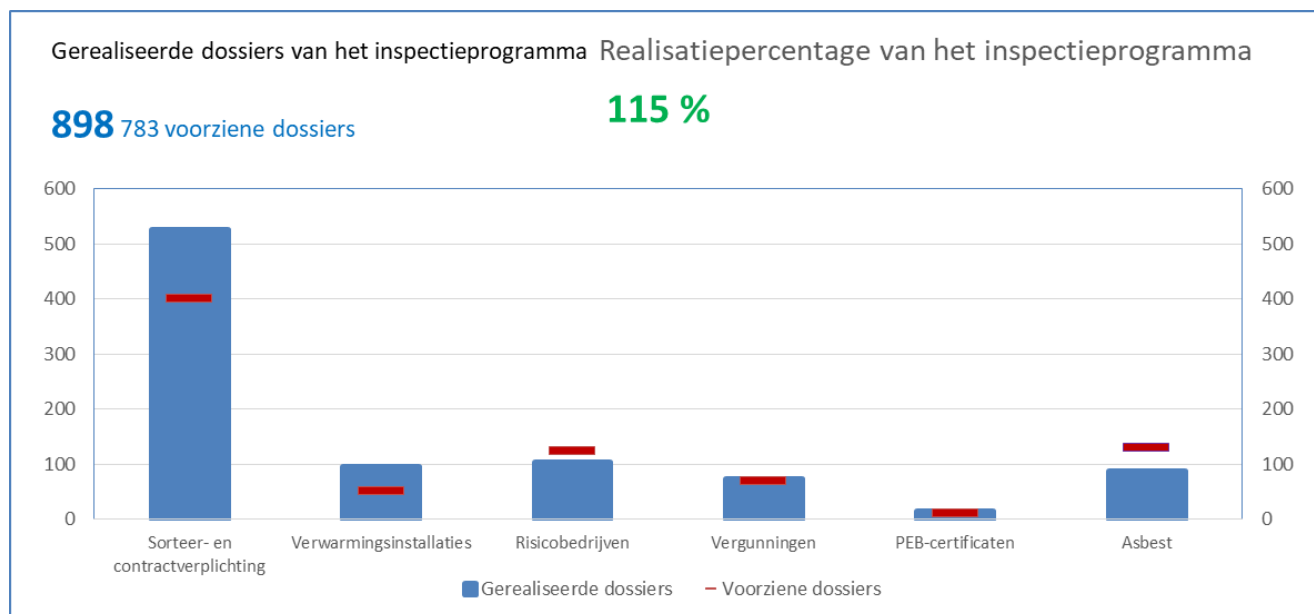

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

De uitvoering van het inspectieprogramma wordt regelmatig opgevolgd via een prestatie-indicator. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 werden de doelstellingen van de inspectieprogramma's voor meer dan 100% gerealiseerd, omdat voor sommige acties meer dossiers werden geopend dan oorspronkelijk gepland. Onderstaande tabel toont de indicator voor het jaar 2018.

Uitvoeringsgraad van het inspectieprogramma

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

2.3. De zogenaamde verplichte controles

Sommige Europese richtlijnen of verordeningen bevatten bepalingen over de inspectie. Om de Europese milieudoelstellingen te bereiken is het belangrijk dat elke lidstaat deze inspecties uitvoert. In België vallen ze onder de gewestelijke bevoegdheid en worden ze uitgevoerd door de afdeling Inspectie van Leefmilieu Brussel voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.3.1. Inspecties van Seveso-vestigingen

In de periode 2014-2018 telde het Gewest vier bedrijven die in het toepassingsgebied vielen van Richtlijn 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, houdende wijziging en vervolgens intrekking van Richtlijn 96/82/EG (ook bekend als "Seveso 3"). Het ging om drie lagedrempelinrichtingen en één hogedrempelinrichting.

Met het oog op de gecoördineerde omzetting van deze richtlijn in nationaal recht hebben tussen juni 2012 en juli 2013 talrijke vergaderingen tussen de bevoegde besturen plaatsgevonden, die hebben geleid tot het opstellen van een nieuw samenwerkingsakkoord. Deze Europese wetgeving werd dus geïmplementeerd door het samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de federale staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, dat op 10 juni 2016 in werking is getreden.

In het samenwerkingsakkoord wordt het principe van de inspectieteams vastgelegd (één per gewest): elk team bestaat uit alle inspecteurs en inspectrices die bevoegd zijn om de inrichtingen op het grondgebied van een gewest te inspecteren, dus zowel de agenten bevoegd voor federale aangelegenheden als de agenten bevoegd voor gewestelijke aangelegenheden. Het doel is de gecoördineerde en coherente uitvoering van de inspectieopdracht door alle betrokken inspectiediensten.

Met het oog op een gecoördineerde aanpak werd er een inspectiesysteem opgezet met:

- een inspectieplan;
- een programma voor routinecontroles, gebaseerd op een systematische beoordeling van de gevaren van zware ongevallen;
- de voorwaarden en doelstellingen van de controles;
- de eisen voor niet-geplande controles en voor de follow-up van de controles, alsmede voor belangrijke gevallen van niet-naleving.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt bij de bepaling van de minimale frequentie van de routinecontroles rekening gehouden met:

1. het potentiële gevaar van de vestiging in termen van acute toxiciteit voor de mens, brand-/explosiegevaar en gevaar voor het milieu;
2. de nabijheid en gevoeligheid van de receptoren op het niveau van de bevolking (leefgebieden, opvang- of verzorgingsfaciliteiten, enz.) en op het niveau van het milieu (beschermde gebieden, oppervlaktewateren, enz.);
3. de aard en de complexiteit van de activiteiten die in de vestiging worden verricht;
4. het gedrag van de exploitant, zowel qua proactiviteit in termen van naleving van de wettelijke voorschriften als qua reactiesnelheid in geval van overlast of niet-naleving.

Eerst wordt een basisfrequentie berekend aan de hand van de criteria *a* en *b*, vervolgens worden de criteria *c* en *d* in aanmerking genomen om deze basisfrequentie met maximaal één jaar te verlagen, maar ze mag niet lager zijn dan de minimumfrequentie van één keer om de drie jaar.

De Brusselse vestigingen worden dus ingedeeld in een gevarencategorie, gaande van categorie 1 (laagste potentieel gevaar) tot 3 (hoogste potentieel gevaar). Voor gevarencategorie 1 geldt voor routinecontroles een minimumfrequentie van één keer om de drie jaar. Voor gevarencategorie 2 is dat één keer om de twee jaar, en één keer per kalenderjaar voor gevarencategorie 3.

In het Brussels Gewest waren de vier Seveso-vestigingen in de periode 2014-2018 alle vier opslagplaatsen voor koolwaterstoffen. Tijdens die periode werden er 28 controles uitgevoerd op de vier sites en elke locatie werd onderworpen aan één controle per jaar, met uitzondering van het jaar 2016. Deze controles gebeurden in het kader van de toepassing van een nieuw Seveso-inspectie-instrument, het toezicht op de uitvoering van corrigerende maatregelen of de controle van de voorwaarden van de milieuvergunning. Er hebben zich geen incidenten voorgedaan.

De Inspectie heeft ook bijgedragen tot de invoering van nieuwe inspectietools.

2.3.2. Bedrijven die onder de richtlijn inzake industriële emissies vallen

Industriële activiteiten die onder ten minste één beschrijving in bijlage 1 van Richtlijn 2010/75/EU van 24 november 2010 inzake industriële emissies vallen en die de in die bijlage genoemde drempelwaarden of capaciteiten bereiken, zijn onderworpen aan een specifiek inspectieplan dat begin 2014 werd opgesteld. Dit plan omvat een globale analyse van de milieuproblemen waarmee in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest rekening moet gehouden worden, een nauwkeurige identificatie van de betrokken installaties en procedures voor het opstellen van routinecontroleprogramma's, met vermelding van de frequentie van de bezoeken voor elk type installatie en de procedures voor niet-geplande inspecties.

12 "IED"-bedrijven vielen in 2014 onder dit inspectieplan en hun aantal bleef stabiel in 2018. Het ging echter niet altijd om dezelfde bedrijven, gezien sommige stopzettingen van activiteiten of veranderingen van processen.

De periodes tussen twee routine-inspecties, variërend van één tot drie jaar (zes maanden in geval van ernstige niet-naleving van de toelatingsvoorwaarden), zijn gebaseerd op een systematische risicoanalyse. Zo wordt elk jaar een aantal bedrijven aan een routinecontrole onderworpen. Na elk bezoek ontvangt de exploitant een verslag over de conformiteit van zijn installaties en de bijbehorende conclusies. Sinds 2016 wordt er ook een rapport publiekelijk beschikbaar gesteld op de website van Leefmilieu Brussel. Gezien de specifieke risico's van de twee waterzuiveringsinstallaties in het Brussels Gewest, werden die ook in de risicobenadering opgenomen.

Elk jaar zijn er 8 tot 10 bezoeken gepland. Afhankelijk van klachten of incidenten kan het aantal uitgevoerde inspecties hoger zijn. De inspectie voldoet aan de minimale frequentie voor IED-bedrijven sinds het opstellen van het inspectieplan. In totaal werden er in deze periode 91 bezoeken op het terrein uitgevoerd.

Naast de bezoeken op het terrein voeren de inspectieteams ook verificaties uit van de zelfcontrolemaatregelen van de exploitant, controles van de lozingen van afvalwater (13 monsternemingen in de periode 2014-2018) of van de emissies in de lucht (3 meetcampagnes uitgevoerd) en controleren ze de kwaliteit van de rapporten die in het kader van de E-PRTR-verordening¹ moeten worden opgesteld. Tijdens deze periode zijn twee processen-verbaal opgesteld wegens de niet-naleving van diverse wettelijke bepalingen.

¹ E-PRTR: European Pollutant Release and Transfer Register

2.3.3. Inspecties in het kader van de REACH-wetgeving

De planning van de inspecties is gebaseerd op het nationale controleplan opgesteld overeenkomstig de artikelen 3, § 2 en 17, 1° van het samenwerkingsakkoord van 17 oktober 2011 tussen de federale staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH).

Het Gewest neemt over het algemeen deel aan de Europese proefprojecten en monitoringcampagnes die worden ontwikkeld door het Forum for Exchange of Information on Enforcement (ECHA). Het Gewest nam deel aan de volgende campagnes en projecten:

- Reach-En-Force 3 – fase 2 (één onderneming gecontroleerd);
- Tweede proefproject rond bijlage XIV (vier ondernemingen gecontroleerd);
- Reach-En-Force 5, rond de veiligheidsinformatiefiches en maatregelen voor risicobeheer (vier ondernemingen gecontroleerd);
- Een proefproject rond het gebruik van zeer zorgwekkende stoffen (opgenomen in bijlage XIV van REACH) in voorwerpen (gefabriceerde objecten) (twee ondernemingen gecontroleerd).

Het Gewest geeft ook systematisch gevolg aan de meldingen van vermoedelijke inbreuken die zij van het ECHA ontvangt:

- In 2014, verificatie van de preregistratie van een loodproducent in het Brussels Gewest;
- In 2018, ter voorbereiding van de REACH-En-Force 7-campagne die in 2019 werd uitgevoerd, controle van de registratie van een stof die door een bedrijf in het Brussels Gewest wordt ingevoerd.

In deze periode werden verschillende bedrijfscontroles uitgevoerd in het kader van de wetgeving inzake milieuvergunningen en in verband met REACH:

- Controles op bedrijven die stoffen in van bijlage XIV gebruiken, aangezien voor het gebruik van dergelijke stoffen toestemming van de Europese Commissie vereist is en deze bedrijven ook onder rubriek 173 van de lijst van ingedeelde inrichtingen vallen;
- Controles op de naleving van de gebruiksvoorwaarden voor stoffen van bijlage XVII (die onderworpen zijn aan gebruikbeperkingen).

2.3.4. Inspecties van grensoverschrijdende transporten van afvalstoffen

Het controleplan betreffende de grensoverschrijdende overbrenging van afvalstoffen door, van en naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd opgesteld om de naleving van Verordening (EG) nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen (hierna "de verordening" genoemd) te bevorderen, rekening houdend met de specifieke aard van het stedelijk milieu. De verplichting om een plan op te stellen bestaat sinds 2017. Een eerste controleplan werd opgesteld voor de periode 2017-2019. De follow-up van dit plan maakt uiteraard deel uit van het meerjarige inspectieplan van de afdeling en de operationele doelstellingen worden jaarlijks vastgelegd in het inspectieprogramma van de afdeling.

Voor een goede handhaving van deze problematiek, werkt Leefmilieu Brussel samen met de andere Belgische gewesten, de federale overheid (douane, politie, havenautoriteiten) en collega's uit andere Europese lidstaten (in het bijzonder via het IMPEL TFS/Waste-netwerk). De 6de staatshervorming van 2014 bracht de verschillende Belgische partners rond de tafel om een akkoord te actualiseren om deze samenwerking te optimaliseren en te formaliseren. Dit akkoord voorziet in de oprichting van een coördinatiegroep "CoWSR" met vertegenwoordigers van alle betrokken actoren op gewestelijk en federaal niveau.

De milieu-inspecteurs en -inspectrices van Leefmilieu Brussel voeren grondige administratieve controles uit op geplande grensoverschrijdende overbrengingen. Daarnaast worden er ook controles op het terrein uitgevoerd. De gekozen prioritaire afvalstromen zijn de overbrenging van afval van elektrische en elektronische apparatuur, van afgegraven gronden en van voertuigwrakken of onderdelen ervan. De Inspectie behandelt eveneens de illegale overbrengingen op basis van vaststellingen van andere autoriteiten, wanneer de oorsprong of bestemming van de afvalstoffen in ons Gewest ligt.

Een inspectrice in actie tijdens een inspectie van voertuigwrakken - © Leefmilieu Brussel

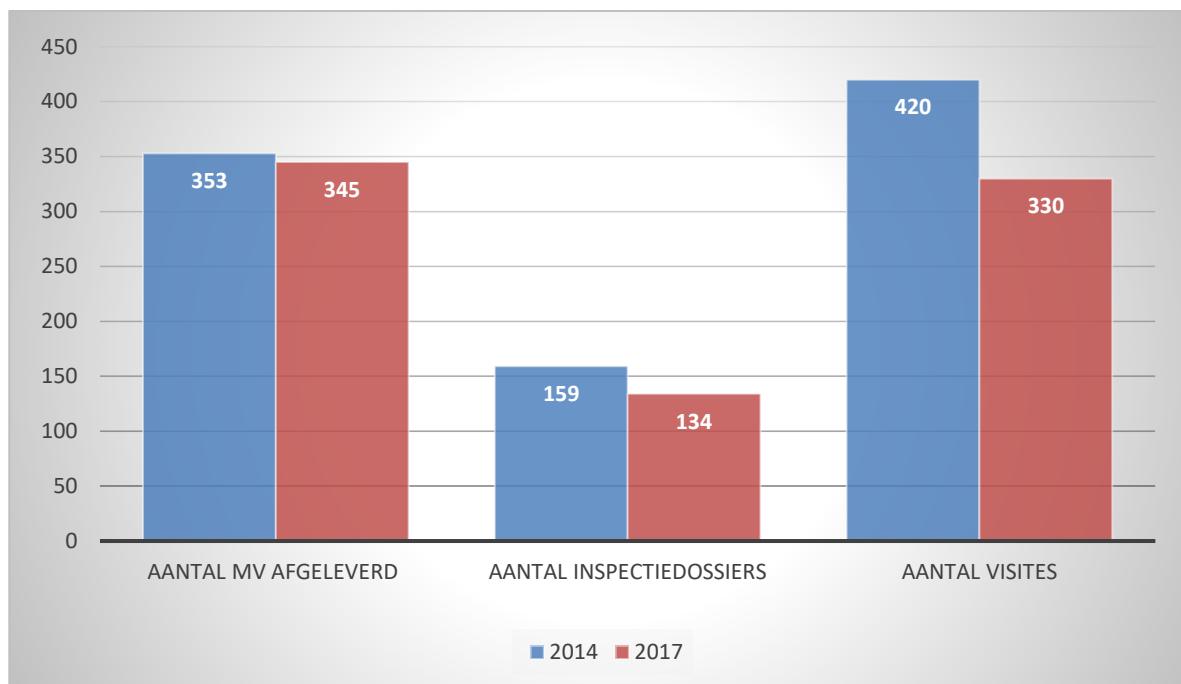
2.4. De andere inspecties

Een aanzienlijk deel van de inspectiecapaciteit wordt ingezet voor inspecties die gericht zijn op bedrijven in een bepaald geografisch gebied of op zeer uiteenlopende thema's, waarvan sommige hieronder worden opgesomd.

2.4.1. Werven voor asbestverwijdering

Asbestwerven kunnen een bron van vervuiling zijn voor het milieu en de menselijke gezondheid, en zijn vaak een bron van ongerustheid voor de omwonenden van een dergelijke plaats. De volgende afbeelding toont het aantal afgegeven vergunningen per jaar voor nieuwe werven, het aantal gecontroleerde werven (aantal geopende inspectiedossiers) en het aantal uitgevoerde inspectiebezoeken ter plaatse (inclusief na klachten, enz.).

Gegevens met betrekking tot de controles op de asbestwerven

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

De inspecteurs zijn actief aanwezig op het terrein en voeren gemiddeld 2,5 bezoeken uit per werf. Gemiddeld 40% van de werven waarvoor een vergunning werd afgegeven, wordt onderworpen aan een geplande controle. De dossiers worden geopend op basis van een risicogebaseerde aanpak, waarbij rekening wordt gehouden met verschillende criteria, zoals het type asbest en de toepassing, de aanwezigheid van kinderen, enz. Sommige zaken worden administratief behandeld, zonder controle op het terrein. Daarnaast beheert het inspectieteam elk jaar ook een twintigtal dossiers die worden geopend na een klacht of een incident op een werf.

Hoewel een groot deel van de werkzaamheden alleen kan worden uitgevoerd door erkende bedrijven en men van vakmensen zoals dakdekkers of onderhoudsbedrijven mag verwachten dat zij op de hoogte zijn van de verplichtingen om een milieuvergunning te verkrijgen of van de voorzorgsmaatregelen die moeten worden genomen, stelt het inspectieteam vaak overtredingen vast tijdens de inspecties. Elk jaar wordt een tiental processen-verbaal opgesteld.

2.4.2. Een geïntegreerde aanpak voor de strijd tegen de uitstoot van fijn stof

De hoeveelheid fijn stof wordt in verschillende meetstations in het Brussels Gewest gemeten. Het meetstation in de Voorhaven (Haren), gelegen langs het kanaal, overschreed tot en met het jaar 2013 het maximaal aantal toegestane overschrijdingen per jaar (grenswaarde = 35 dagen per jaar) van de gemiddelde dagelijkse PM10-concentratie van 50 µg/m³. Het Gewest was dus tot die datum in overtreding, omdat een grenswaarde wordt beschouwd als niet nageleefd zodra er een overschrijding wordt vastgesteld in één van de stations van het meetnet van het Gewest. Een lokaal fenomeen van resuspensie van deeltjes uit materialen die in de buurt van het station opgeslagen zijn, zou aan de oorsprong van deze overschrijdingen liggen. De afdelingen Vergunningen en partnerschappen en Inspectie en verontreinigde bodems hebben samengewerkt om enerzijds de bedrijven te identificeren met activiteiten die stof kunnen produceren en anderzijds om een stand van zaken te maken van de genomen preventieve maatregelen om de uitstoot van dit stof en de resuspensie ervan te voorkomen. Hieronder vallen bijvoorbeeld betoncentrales met opslagplaatsen voor verschillende materialen. Vervolgens werden de beste beschikbare technieken bestudeerd, wat leidde tot de aanpassing van enkele milieuvergunningen, met onder meer strengere maatregelen voor stofbeheersing. De Inspectie voert nu systematische controles uit, vooral bij droge weersomstandigheden met sterke wind. Sinds 2014 heeft het betreffende meetstation geen inbreuken meer geregistreerd.

2.4.3. Toezicht op de afvalbeheerders

Nieuwe wettelijke bepalingen voor het afvalbeheer

De follow-up van de afvalbeheerders is de afgelopen jaren sterk geëvolueerd. Er hebben zich enkele juridische omwentelingen voorgedaan die gevolgen hadden voor zowel de bedrijven die afval bezitten of produceren als voor de bedrijven die afval inzamelen, makelen of verhandelen, alsook voor de inzamelings- en verwerkingsinstallaties.

In 2012 introduceerde de vernieuwde ordonnantie afvalstoffen een algemene bewijsverplichting voor een goed afvalbeheer (sortering en bestemming). Deze verplichting werd uitgewerkt in regeringsbesluiten. Iedereen die afval in zijn bezit heeft (d.w.z. die afval produceert en geen huishouden is) is verplicht zijn afval aan de bron te sorteren en de bestemming van het afval aan te tonen door middel van contracten, leveringsbonnen, facturen, weegbrieven, enz. Leefmilieu Brussel voert sinds 2013 controles uit die geleidelijk repressiever zijn geworden. Voor meer informatie over dit onderwerp wordt verwezen naar punt 5.1 van dit verslag.

Ook voor de professionele afvalbeheerders (–de inzamelaars, handelaars en makelaars en de inrichtingen voor inzameling en verwerking van afvalstoffen) is er heel wat gewijzigd. Het kaderbesluit Brudalex, dat begin 2017 in werking trad, vormt nu, samen met een milieuvergunning en/of een erkenning, het referentiekader voor alle professionele afvalbeheerders. Het doel van Brudalex is onder meer het aanbieden van een vereenvoudigd wettelijk kader, het verbeteren van de naleving van de wetgeving via opleidingen en zelfcontrole-mechanismen, en het bijdragen aan de implementatie van een duurzame en circulaire economie. Leefmilieu Brussel biedt daarom een verplicht maar gratis opleidingsprogramma aan om deze sector op een proactieve manier bewust te maken van de positieve impact van een goed afvalbeheer en van de wettelijke verplichtingen. De afdeling Inspectie verzorgt enkele modules van deze opleiding.

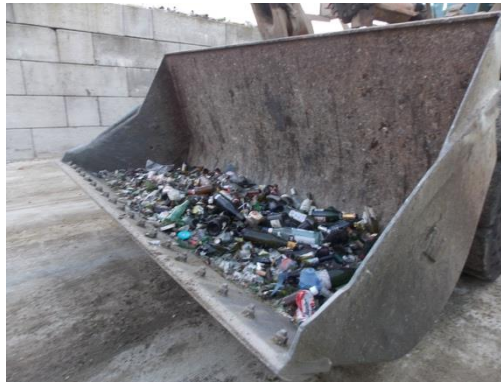
Alle professionele afvalbeheerders zijn ook verplicht om een kwaliteitsborgsysteem op te stellen op maat van het bedrijf. De exploitant wordt dus uitgedaagd om kritisch na te denken over zijn bedrijf, zijn installaties, de opleiding van zijn personeel, de veiligheidsmaatregelen en de te nemen maatregelen. Aan de hand van het canvas dat beschikbaar is op de webpagina's van Leefmilieu Brussel, onderzoekt de inspecteur/inspectrice of alle aspecten van de exploitatie voldoende zijn afgedekt.

Brudalex biedt ook een sterk vereenvoudigd kader voor de traceerbaarheid van afvalstoffen. Tot 2017 moest een bedrijf dat gevaarlijk en niet-gevaarlijke afvalstoffen inzamelt, verhandelt of makelt, 16 afvalrapporten per jaar indienen. Sinds 2018 is dit nog maar één jaarlijks rapport. In Brudalex is de traceerbaarheid immers gebaseerd op drie pijlers: een traceerbaarheidsdocument, een register en een jaarlijkse rapportering voor professionele afvalbeheerders. Deze belangrijke administratieve vereenvoudiging is te danken aan de mogelijkheid om gebruik te maken van een digitaal traceerbaarheidsdocument en om het afvalrapport jaarlijks in te dienen via Brudaweb, een nieuw webplatform. De ontwikkeling van dit platform werd opgestart en begeleid door de afdeling Inspectie. In 2019 zullen reeds 200 ondernemingen gebruikmaken van dit digitale platform. Het stelt het inspectieteam in staat om op efficiënte wijze en in directe dialoog met de bedrijven, de afvalrapportering te verbeteren.

In het kader van het continue toezicht op de professionele afvalbeheerders die in het Gewest actief zijn, brengt de Inspectiedienst ook adviezen uit over de aanvragen tot erkenning of registratie als inzamelaar, handelaar of makelaar op vraag van de afdeling Vergunningen en partnerschappen of van andere Gewesten, over de aanvragen om af te wijken van het stortverbod in het Waals Gewest en over de evaluatie van de eco-formulieren (betreffende het vervoer van afvalstoffen op de openbare weg) van de federale politie.

De inspectieteams zijn uiteraard ook actief op het terrein. De controle op een goed afvalbeheer wordt voornamelijk uitgevoerd bij inzamelings- en -verwerkingsinstallaties van afvalstoffen, demonteercentra voor afgedankte voertuigen en grote producenten van dierlijke bijproducten.

Monsterneming van glasafval met visuele inspectie, deelstaal met de bulldozer, handmatige sortering en wegen van de verschillende fracties die geen glas zijn – © Leefmilieu Brussel

De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Voor sommige afvalstromen is de producent of invoerder wettelijk verplicht om het afval van de producten die het op de markt heeft gebracht terug te nemen, om een efficiënt beheer te waarborgen en de doelstellingen inzake hergebruik en nuttige toepassing te bereiken. Dat is het principe van de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV).

In de praktijk kan elke producent aan zijn verplichtingen voldoen op individuele of op collectieve wijze. Als hij ervoor kiest om zijn verplichtingen zelf te vervullen, moet de producent een individueel afvalpreventie- en -beheerplan voorleggen aan Leefmilieu Brussel. De producent kan er ook voor kiezen om zijn verplichtingen te laten uitvoeren, via een erkende organisme of een beheersorganisme opgericht door de sector.

Tussen 2003 (of zelfs vroeger voor bepaalde stromen) en 2017 waren tien afvalstromen onderworpen aan een mechanisme voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV): verpakkingen, batterijen en accu's, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), versleten banden, afgedankte voertuigen, gebruikte minerale olie, gebruikte voedingsolie en -vetten, geneesmiddelen, oud papier en fotografische producten. Sinds 2017, na de inwerkingtreding van Brudalex, dat met name tot doel heeft het beheer van de UPV te rationaliseren en te vereenvoudigen, werden de UPV afgeschaft voor geneesmiddelen, fotografische producten en professionele voedingsolie en -vetten.

Het UPV-stelsel zoals het wordt georganiseerd door Brudalex omvat, volgens het type beoogde afvalstoffen, een aantal van de volgende verplichtingen:

- de terugname van de afvalstoffen;
- de verwerking van het afval in overeenstemming met de ordonnantie afvalstoffen;
- de financiering van het beheer van de afvalstoffen die een dekking van de reële en volledige kosten verzekert (inzameling, sortering, hergebruik, recyclage, valorisatie, verwerking, informatie en bewustmaking, enz.);
- het bereiken van bepaalde percentages van inzameling, hergebruik, recyclage en nuttige toepassing;
- een jaarlijkse rapportering aan Leefmilieu Brussel;
- het opstellen van een preventie- en beheerplan (document waarin de onderneming die afval produceert uitlegt hoe ze plant te voldoen aan de verplichtingen van de UPV);
- informatieverstrekking aan de klanten.

De inspectiedienst voert controles uit op verschillende niveaus:

- Controle van de werking van de beheersorganen (Recupel, Bebat, Febelauto, Recytyre, Valorlub, Valorfrit en, tot in 2017, Fotini en Pharma.be) via het ingediende jaarrapport;
- Goedkeuring van en toezicht op de afvalpreventie- en afvalbeheersplannen die worden ingediend door de producenten die individueel aan hun verplichtingen willen voldoen;
- Controle van *free-riders* (producenten die hun verplichtingen niet nakomen);
- Controle van de gekozen afvalverwerkingskanalen;
- Controle van bedrijven die afval verwerken;
- Controle op de terugname van afval door detailhandelaars en de informatie die hieromtrent aan hun klanten wordt verstrekt (affiche).

Vorbereitung voor hergebruik van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) - © Leefmilieu Brussel

2.4.4. Systematische follow-up van aflopende vergunningen

De Inspectie behandelt jaarlijks tussen de 70 en 100 dossiers op verzoek van de afdeling Vergunningen en partnerschappen. Deze dossiers betreffen voornamelijk vestigingen waarvan de milieuvergunning is verlopen of waarvan de vervaldatum nadert.

Deze tussenkomst van de inspectiedienst volgt op een eerste actie van de afdeling Vergunningen en partnerschappen, die contact opneemt met de houders van milieuvergunningen die op het punt staan te vervallen, om hen te informeren en hen uit te nodigen om binnen de termijn een verlengingsaanvraag in te dienen. Indien na dit eerste contact geen actie wordt ondernomen, draagt de afdeling Vergunningen en partnerschappen de zaak over aan de Inspectiedienst, die vervolgens opnieuw contact opneemt met de exploitant of vergunninghouder, een (laatste) kans geeft om de situatie in orde te brengen en, indien er geen reactie komt, een proces-verbaal van overtreding opstelt. Elk jaar stelt de Inspectie een aantal processen-verbaal op voor vestigingen die ingedeelde inrichtingen uitbaten zonder milieuvergunning.

Naast de controleaanvragen voor ontbrekende vergunningen vraagt de afdeling Vergunningen en partnerschappen ook om controles als zij tijdens de procedure voor de aflevering van de milieuvergunning vaststelt dat de exploitant belangrijke overtredingen begaat of nog heel wat werk heeft om aan de voorwaarden voor zijn nieuwe vergunning te voldoen. Op deze manier wil zij ervoor zorgen dat dit werk wordt uitgevoerd. Deze verzoeken worden ook, afhankelijk van de beschikbare middelen, behandeld door de Inspectie en na prioriteitsbepaling van de verschillende verzoeken.

2.4.5. Controles op verzoek van derden

Een deel van de capaciteit van de Inspectie is voorbehouden om te reageren op verzoeken van bijvoorbeeld het parket, de politiezones of de gemeenten. Dit kunnen acties zijn die verschillende inspectiediensten samenbrengen om een verslag op te stellen met betrekking tot een reeks wetten (milieu-inspectie, zwartwerk, werknemers die illegaal in België verblijven). Een voorbeeld hiervan is de multidisciplinaire controleactie die in 2018 samen met de politie en de gemeente plaatsvond om met name het probleem van de slechte luchtkwaliteit in de Centrumgalerij door de aanwezigheid van de vele nagelstudio's op te lossen.

Uittreksel uit [le Soir.be](#), 16 november 2018

Negentien nagelstudio's in de Brusselse Centrumgalerij werden op 8 november aan een multidisciplinaire controle onderworpen en tien van hen werden gesloten wegens zwartwerk en de tewerkstelling van werknemers die illegaal in België verbleven.

© LeSoir

2.4.6. Naar een risicobenadering voor alle vestigingen

In 2015 werd een project gestart om een risicoanalysetool te ontwikkelen om bedrijven te identificeren op basis van hun risiconiveau en zo een inspectieprogramma op te stellen voor alle vestigingen met een milieuvergunning. De tool richt zich op de te inspecteren bedrijven op basis van de IRAM-analyse, een risicobeoordelingsmethode voor het bepalen van de inspectiefrequentie van een bedrijf, gedefinieerd door IMPEL, het netwerk van de Europese Unie voor de implementatie en handhaving van de milieuwetgeving.

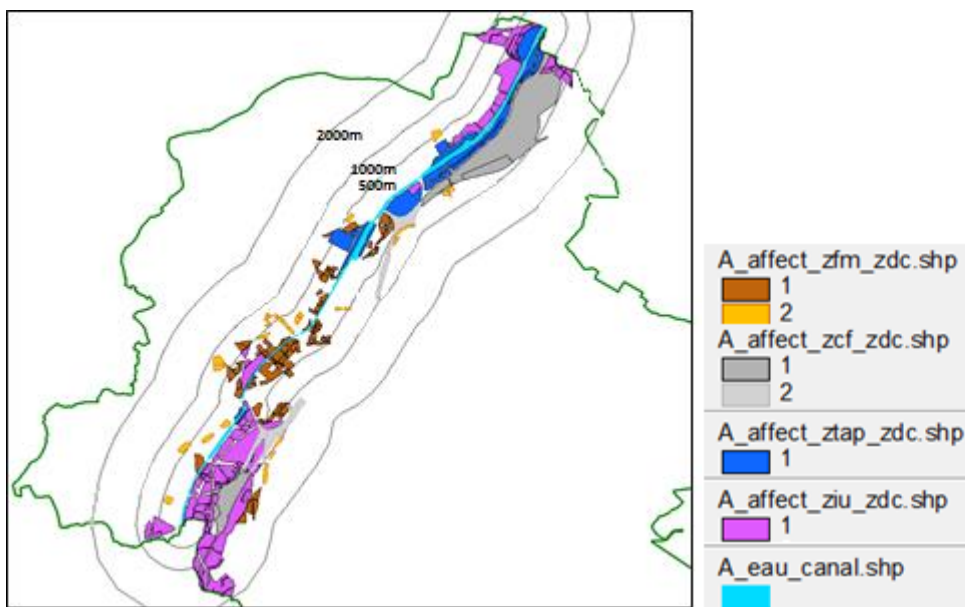
De analyse combineert de administratieve informatie over individuele bedrijven waarover Leefmilieu Brussel beschikt met gegevens van de geëxploiteerde installaties (zie voorbeeld in onderstaande tabel). Met uitzondering van de zogenaamde SEVESO- of IED-bedrijven, omvat de analyse alle bedrijven die inrichtingen van klasse 1A, klasse 1B en klasse 2 exploiteren, ongeacht de sector waarin de activiteit wordt uitgevoerd of de GBP-zone waarin ze gevestigd zijn.

Onderneming	Gereguleerde inrichtingen
Voornaamste activiteitensector	Rubriek
Verbruik van leidingwater	Klasse
Waterverbruik van het bedrijf	Aantal
Specifieke geografische gegevens	Mogelijkheid van emissies in de lucht
Aantal geldige vergunningen	Mogelijkheid van emissies in water
Leeftijd van de vergunningen	Mogelijkheid van emissies in de grond
Aantal arbeiders/bedienden	Mogelijkheid tot brand
Grondoppervlakte van het bedrijf	Mogelijkheid tot ongevallen
Aantal klachten ...	

Deze aanpak werd reeds toegepast voor bedrijven die gevestigd zijn in de kanaalzone, die in het GBP werd gedefinieerd om zich te concentreren op activiteiten die worden uitgevoerd in een zone die zich voornamelijk langs het kanaal uitstrekt en waarin vier soorten zones werden onderscheiden: sterk gemengde zones, spoorwegzones, zones voor havenactiviteiten en vervoer, en zones voor stedelijke industrie (zie onderstaande afbeelding).

De kanaalzone

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

Elk jaar wordt een tiental bedrijven met de hoogste prioriteit gecontroleerd.

Dit project zal het in de toekomst mogelijk maken om de inspectiefrequentie vast te stellen op basis van een globale risicoanalyse voor alle bedrijven met een milieuvergunning, en vervolgens om de inspecties te plannen op basis van de prioriteiten.

Een soortgelijke aanpak wordt bestudeerd voor de controle van vestigingen zonder milieuvergunning die nog niet gekend zijn bij de inspectiediensten.

3. FOLLOW-UP VAN HET WATERBEHEER

3.1. Afvalwater

Sinds 2007 vervangt een prijs voor industriële sanering de vroegere heffing op de lozing van industrieel afvalwater. Deze prijs werd ingevoerd om enerzijds de kosten van de sanering van industrieel afvalwater te kunnen terugverdienen en anderzijds om bedrijven die in hun eigen zuiveringsinstallaties hebben geïnvesteerd of die een gedeelte van het aangekochte water niet lozen, te kunnen terugbetalen. Volgens het principe van “de vervuiler betaalt” geldt: hoe hoger de vervuilingsgraad van het afvalwater, hoe hoger de zuiveringsprijs die moet worden betaald.

Zo hebben van 2014 tot 2016 ongeveer 200 uitbatingszetels tussen 300.000 en 420.000 euro bijkomend betaald, bovenop de reeds voorafbetaalde zuiveringsprijs via hun waterrekening, en 75 exploitatiezetels ontvingen een terugbetaling voor een totaal tussen 400.000 en 450.000 euro van de oorspronkelijk via hun factuur voorafbetaalde prijs. Voor 200 exploitatiezetels hoefde er niets geregulariseerd te worden. Na de publicatie eind 2018 van een nieuw contract tussen de regering en de BMWB (Brusselse Maatschappij voor Waterbeheer) hangt de prijs van de sanering sinds 1 januari 2019 enkel af van het verbruikte volume en van de categorie van waterverbruik; huishoudelijk of niet-huishoudelijk.

Bedrijven die afvalwater lozen, kunnen steeds onderworpen worden aan een controle waarbij de inspecteurs en inspectrices een monster nemen om na te gaan of de lozingsnormen worden nageleefd.

3.2. Drinkwater

Al het drinkwater (ook wel “water bestemd voor menselijke consumptie” of “leidingwater” genoemd) dat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt verdeeld, moet voldoen aan de criteria van een Brussels besluit uit 2002 tot omzetting van de Europese richtlijn 98/83. VIVAQUA is de enige waterleverancier in Brussel. Het is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de wettelijke controles, op basis van een controleprogramma dat ter goedkeuring aan Leefmilieu Brussel wordt voorgelegd. Om de drie jaar publiceert Leefmilieu Brussel een rapport over de kwaliteit van het leidingwater om de bevolking te informeren. Het verslag voor 2011-2013 en het verslag voor 2014-2016 zijn gepubliceerd op de website van Leefmilieu Brussel.

De kwaliteit, die wordt gecontroleerd ter hoogte van de keukenkraan, voldoet in zeer grote mate aan de vereiste kwaliteitscriteria. Voor de periode 2014-2016 bedroeg het conformiteitspercentage telkens meer dan 99,58%. Waar mogelijk werden overschrijdingen van de norm verder onderzocht door middel van herbemonstering om de oorzaak en verantwoordelijkheid voor de overschrijding vast te stellen. Uit deze onderzoeken is gebleken dat de aanvankelijke overschrijdingen vaak niet werden bevestigd. Het ging dan in werkelijkheid om een tijdelijke vermindering van de waterkwaliteit, een onvoldoende reiniging of ontsmetting van de bemonsterde kraan of een niet correcte staalname. In geval van bevestiging van de overschrijding was dit vaak te wijten aan de binneninstallatie, de verantwoordelijkheid van de eigenaars of de bewoners (aanwezigheid van een biofilm, slecht onderhouden waterontharder, loden leidingen, enz.) Het blijkt dat lood nog steeds een parameter is die overschrijdingen in het openbare netwerk veroorzaakt. VIVAQUA heeft de loden onderdelen zo snel mogelijk vervangen en in de tussentijd de nodige aanbevelingen schriftelijk aan de eigenaars van de meter verstrekt.

In 2016 werd het Brussels Gewest betrokken bij BIODIEN, een ambitieus project op initiatief van Wallonië en geleid door GISREAUX, de Waalse wetenschappelijke belangengroep die de referentie is voor waterkwaliteit. Het doel van dit project is een eerste onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van bepaalde hormoonverstoorders en andere stoffen die recentelijk onder de aandacht zijn gekomen in water, waarbij de nadruk ligt op grondwater en oppervlaktewater, maar ook op de systemen die van invloed zijn op deze ontvangende milieus (gezuiverd afvalwater, afvloeiend water) en op water bestemd voor menselijke consumptie. De studie is verkennend van aard. Er werd gezocht naar 94 hormoonverstoorders in ongeveer 190 geanalyseerde chemische stoffen voor industrieel en/of huishoudelijk gebruik, pesticiden en metaboliëten van pesticiden.

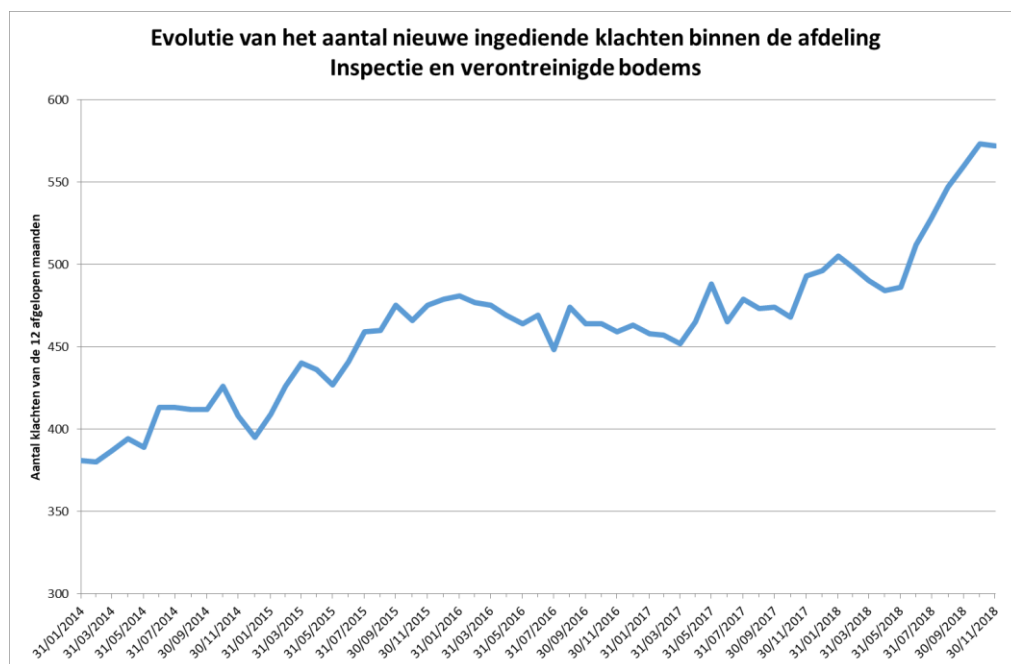

4. CURATIEVE INSPECTIES

4.1. Herstel van hinder veroorzaakt door milieu-inbreuken

De remediëring van door de bevolking aangeklaagde milieuhinder is een prioritaire doelstelling van de afdeling Inspectie en verontreinigde bodems, op voorwaarde dat deze hinder wordt gereguleerd door een gewestelijke wetgeving waarvan de controle door het Inspectiewetboek werd toevertrouwd aan de agenten van Leefmilieu Brussel..

In samenwerking met zijn publieke partners heeft Leefmilieu Brussel een elektronische tool ontwikkeld voor het indienen van klachten (de portaalsite Ruisinfo) voor het beheer van de voornaamste oorzaak van de door Leefmilieu Brussel ontvangen klachten. Leefmilieu Brussel blijft deze tool verbeteren en vereenvoudigen en overweegt de invoering van soortgelijke tools voor andere klachten.

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

In de periode 2014-2018 is het aantal klachten dat bij Leefmilieu Brussel werd ingediend bijna constant gestegen. Eind 2018 lag het aantal klachten 50% hoger dan begin 2014.

4.1.1. Indeling van de klachten

De belangrijkste oorzaken van deze klachten zijn geluidshinder (60%), luchtverontreiniging (17%), elektromagnetische vervuiling (11%) en afvalbeheer (10%). Stilaan komen er ook klachten binnen over nieuwe thema's: de vernietiging van beschermde natuurgebieden, het kappen van bomen (met name tijdens het broedseizoen) en het houden en verhandelen van beschermde dier- of plantensoorten.

4.1.2. Resultaten

In de periode 2014-2018 heeft de Inspectie 3.240 klachten beheerd en 4.611 inspecties op het terrein uitgevoerd om klachten te objectiveren en de mogelijke aanwezigheid van overtredingen vast te stellen, onder meer door middel van metingen van de vervuiling. Een op de zes klachten kon niet worden afgehandeld, omdat er geen passende wetgeving bestaat of omdat het onmogelijk was de inbreuk vast te stellen. Voor een zelfde hoeveelheid klachten kon het onderzoek niet worden voortgezet na de intrekking van de klacht of het gebrek aan medewerking van de klagers om de inbreuk vast te stellen en/of een verantwoordelijke aan te wijzen. Bij minder dan een kwart van de klachten bleek uit het onderzoek dat de gemelde feiten geen inbreuk vormden op de geldende milieuwetgeving.

Na deze controles werden 2.096 brieven (waarschuwingen, herinneringen, aanmaningen) naar de overtredders gestuurd opdat zij de vastgestelde inbreuken zouden verhelpen. Vervolgens werden 153 processen-verbaal opgesteld wanneer er geen gevolg werd gegeven aan de brieven en de vastgestelde overtredingen ernstig of langdurig waren.

Deze acties hebben het mogelijk gemaakt om 30% van de ontvangen klachten op te lossen. Helaas wordt slechts 50% daarvan in minder dan 18 maanden opgelost. De andere onderzoeken zijn nog steeds aan de gang.

4.1.3. Vooruitzichten

We zullen ons dus de komende jaren inspannen om:

- Wetgeving op te stellen die adequaat kan ingrijpen tegen overlast, gedragingen en feiten die door de bevolking worden aangeklaagd wanneer deze onaanvaardbaar en kwalijk zijn;
- De ontvangen klachten sneller en efficiënter op te lossen, onder meer door meer middelen ter beschikking te stellen, door de samenwerking met andere inspectiediensten (gemeente, politie, enz.) te versterken en de inspectieprocedures doeltreffender te maken.

Verspreiding van versterkt geluid: bescherming van het publiek en de omwonenden

Sinds 21 februari 2018 bepaalt nieuwe reglementering (besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 januari 2017) de voorwaarden voor het verspreiden van versterkt geluid in voor publiek toegankelijke inrichtingen, ook voor evenementen in de openlucht. Deze voorwaarden zijn in de eerste plaats bedoeld om personen die deze inrichtingen bezoeken te informeren over en te beschermen tegen de risico's van een akoestisch trauma. De naleving van deze voorwaarden kan ook bijdragen aan het verminderen, beperken of elimineren van de geluidshinder voor de omwonenden.

In 2018 werd de controle op deze nieuwe regeling voornamelijk uitgevoerd in het kader van klachten van omwonenden over voor het publieke toegankelijke inrichtingen die versterkte muziek verspreiden. 32 inrichtingen werden in dit verband gecontroleerd en twee inrichtingen werden onderworpen aan preventieve controles.

De afdeling Inspectie en verontreinigde bodems heeft ook deelgenomen aan tal van informatie- en opleidingssessies voor de inrichtingen van dit type, de gemeentelijke overheden en de politiezones.

Beheer van incidenten

De bevolking, bedrijven, hulpdiensten (DBDMH, politie), de beheerders van openbare infrastructuur (Haven van Brussel, VIVAQUA, enz.) melden incidenten waarvan de gevolgen voor het milieu en de menselijke gezondheid een snelle tussenkomst vereisen om een inbreuk vast te stellen, de verantwoordelijke te identificeren en, in bepaalde gevallen, preventieve of remediërende maatregelen te bevelen.

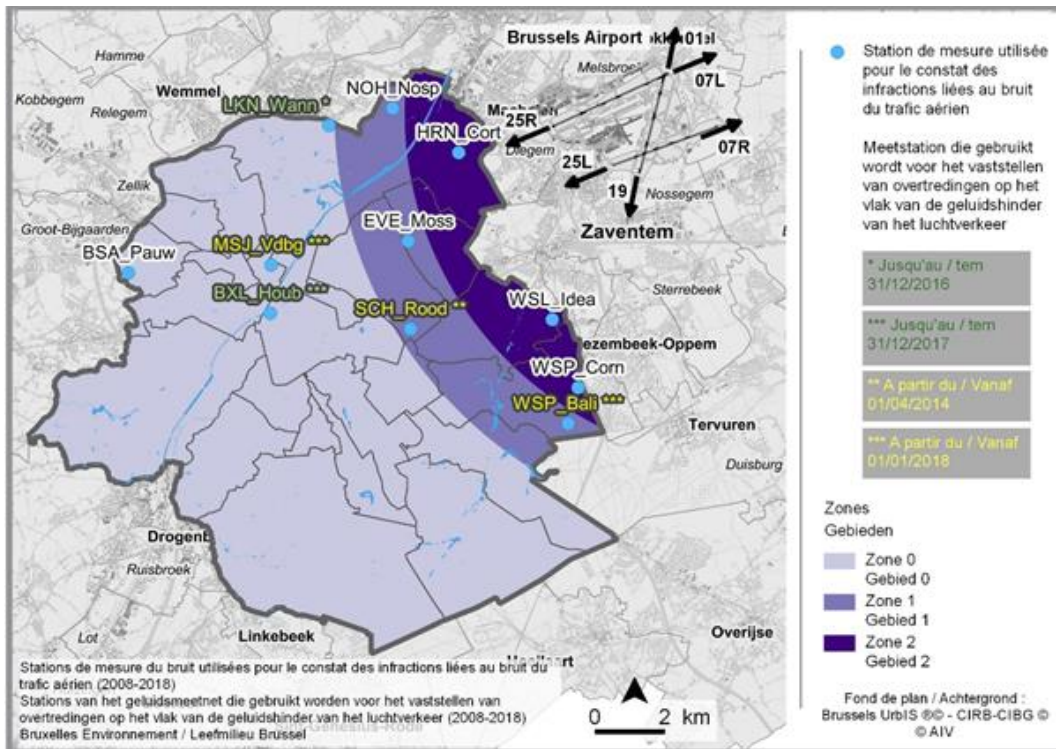
Om deze opdracht te verduidelijken werd tijdens een vergadering, gevolgd door verschillende contacten met Brussel Preventie & Veiligheid (BPV), bevestigd dat Leefmilieu Brussel bij deze incidenten geen eerstelijnsinterventies moet uitvoeren. Deze interventies vereisen echter dat de inspecteurs/inspectrices voorzichtig te werk gaan om het risico op bijkomende ongelukken te beperken of te vermijden. In gespecialiseerde opleidingscentra worden *in situ* simulatieoefeningen georganiseerd.

4.2. De strijd tegen de geluidshinder veroorzaakt door het luchtverkeer

Het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (BBHR) van 27 mei 1999 betreffende de bestrijding van geluidshinder voortgebracht door het luchtverkeer, is in werking getreden op 1 januari 2000. Dit decreet bepaalt dat het op de grond waargenomen geluid van vliegtuigen die over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vliegen, bepaalde grenswaarden niet mag overschrijden.

De overschrijdingen worden vastgesteld op basis van de geluidsniveaus die door het meetnet van Leefmilieu Brussel worden geregistreerd.

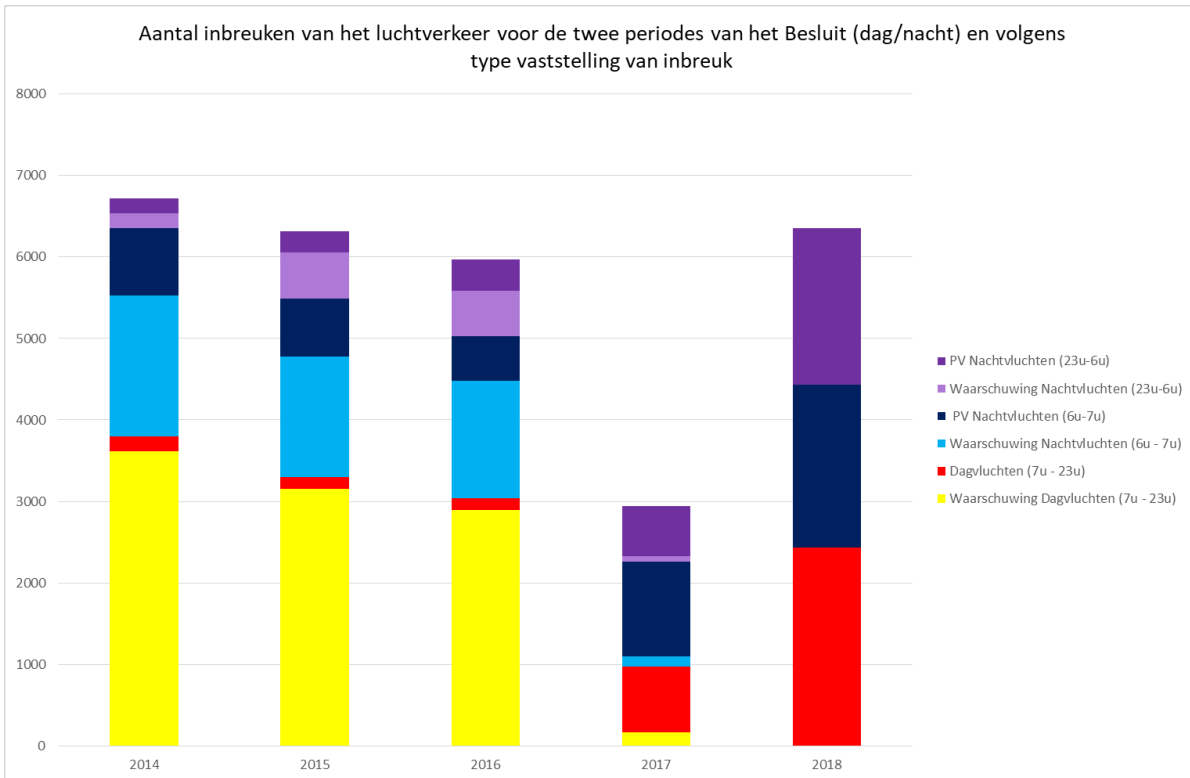

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

Tot 21 februari 2017 paste Leefmilieu Brussel (Inspectie) een administratieve tolerantie toe bij de vaststelling van inbreuken op het BBHR van 27 mei 1999. Er werd een proces-verbaal opgesteld voor overschrijdingen als ze 9 dB(A) en meer van de grenswaarden van het besluit afweken tijdens de "dag"-periode en 6 dB(A) en meer tijdens de "nacht"-periode. In de andere gevallen werd een waarschuwing opgesteld (zie tabel 39.7 hieronder).

Op 22 februari 2017 werd de administratieve tolerantie op verzoek van de minister van Leefmilieu afgeschaft. In de praktijk wordt sinds die datum een proces-verbaal gemaakt voor elke overschrijding van de grenswaarden met meer dan 2 dB(A). Deze marge van 2 dB(A) maakt het mogelijk rekening te houden met mogelijke metrologische onzekerheden.

Source : Bruxelles Environnement

Na deze schrapping is het aantal vluchten waarvoor proces-verbaal werd opgesteld vervienvoudigd, ondanks een zekere stabiliteit in het aantal vluchten dat de normen van het besluit overschrijdt. Het lage aantal inbreuken dat in 2017 werd geregistreerd, is vooral te wijten aan het feit dat meerdere meetstations in het netwerk van Leefmilieu Brussel buiten dienst zijn.

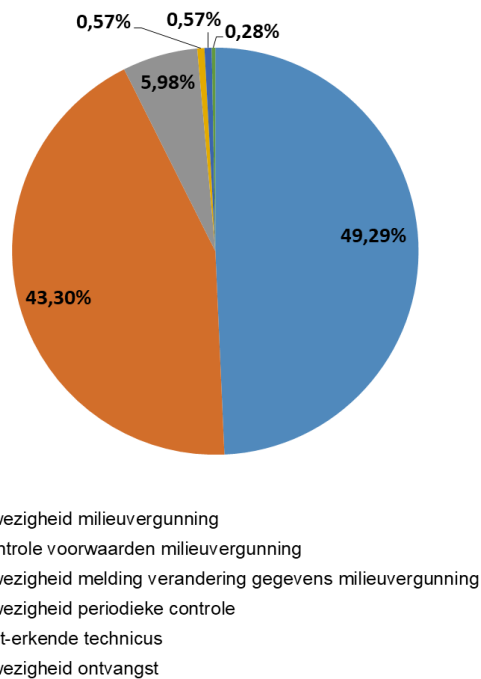
4.3. De strijd tegen de opwarming van de aarde en de luchtverontreiniging

De strijd tegen de opwarming van de aarde vereist ook de installatie van efficiëntere verwarmingssystemen. De Brusselse wetgeving legt verplichtingen op voor het onderhoud en de periodieke inspecties van bestaande installaties en voor de oplevering van nieuwe installaties. Voor verwarmingsinstallaties van meer dan 100 kW is ook een milieuvergunning of een voorafgaande aangifte vereist, en die vergunning kan aanvullende bepalingen inzake prestaties en de veiligheid bevatten. De wetgeving legt ook een erkenningsverplichting op voor technici die inspecties en opleveringen van verwarmingsinstallaties uitvoeren.

In de periode 2014-2018 werden er via de onderafdeling Curatieve Politie 342 controles van verwarmingsinstallaties uitgevoerd. Aangezien het Inspectiewetboek toegangsbeperkingen bevat voor woningen, waren deze controles vooral gericht op installaties van meer dan 100 kW. Deze controles kwamen er vooral na informatie die erop wijst dat er mogelijk geen milieuvergunning is of dat de exploitatievoorwaarden van de milieuvergunning niet worden nageleefd.

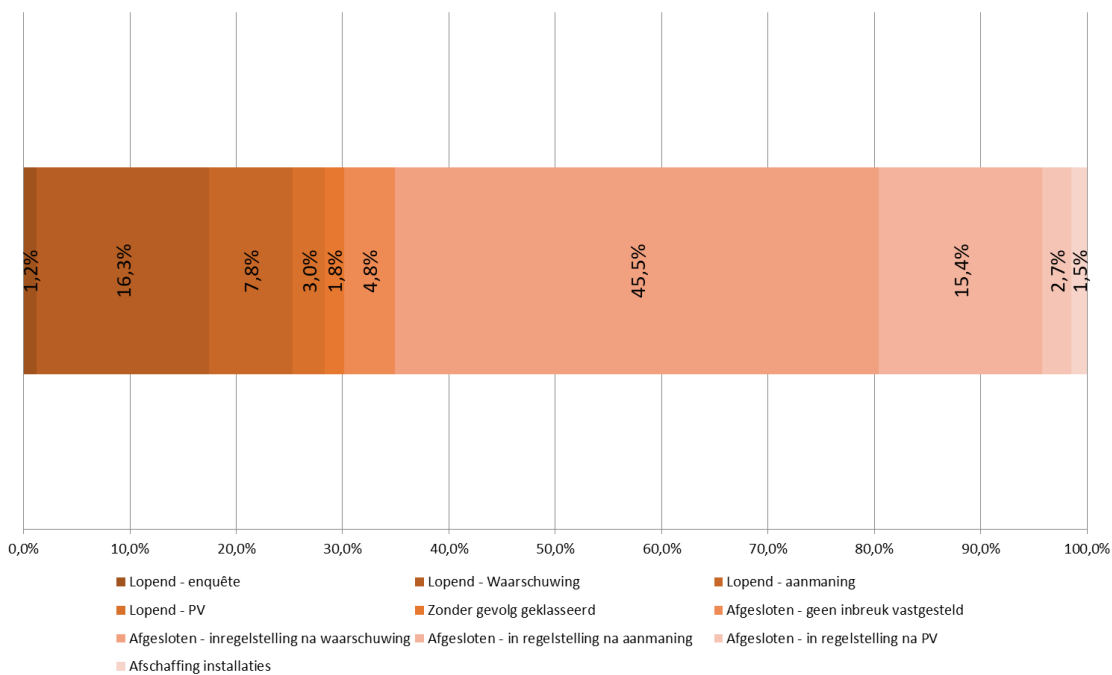
Aanleidingen controles verwarmingsinstallaties

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

De informatie die wordt gebruikt om een onderzoek te openen blijkt doorgaans vrij relevant, aangezien minder dan 10% van de geopende onderzoeken geen inbreuken aan het licht bracht. Het dialoogproces is ook vrij efficiënt, aangezien een groot aantal verwarmingsinstallaties in overeenstemming wordt gebracht met de voorschriften zonder dat er een proces-verbaal wordt opgesteld.

Statussen enquêtes inzake verwarmingsinstallaties tussen 2014 en 2018

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

Informatie over de energieprestaties van een woning is van essentieel belang om potentiële kopers of huurders in staat te stellen de energiekosten van de woning te kennen en te beoordelen, maar ook de bijdrage ervan aan de opwarming van de aarde, aangezien verwarming in Brussel de belangrijkste bron van broeikasgasemissies is. Daarom bepaalt de Brusselse wetgeving dat elke advertentie (in kranten, op het internet, affiches) met betrekking tot de verkoop of verhuur van een onroerend goed een verwijzing naar zijn energieprestatie (van A++ tot G) moet bevatten, zodra het op de markt wordt gebracht. Deze verplichting is bindend, zowel voor elke eigenaar die verkoopt of huurt als voor elke tussenpersoon die verantwoordelijk is voor het op de markt brengen van het onroerend goed. De ondertekening van een vastgoedakte (compromis, notariële akte, huurovereenkomst) zonder dat het EPB-certificaat van het betrokken pand is afgegeven, vormt overigens een inbreuk op het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE).

Tussen 2014 en 2018 werden de vastgoedadvertenties van 500 tussenpersonen (vastgoedkantoren, enz.) gecontroleerd door de inspectieteams van Leefmilieu Brussel (tot negen keer toe) en er werden 94 vastgoedakten zonder EPB-certificaat aan Leefmilieu Brussel gemeld. In het kader van dit toezicht werden er 127 processen-verbaal opgesteld tegen 106 overtreders. 100 van deze processen-verbaal hebben geleid tot een alternatieve administratieve boete en de overtreders werden bestraft voor een totaal bedrag van € 203.330.

Uit de laatste enquête over vastgoedadvertenties op het internet blijkt dat bijna 90% van de advertenties een verwijzing bevat naar de energieprestatie van het aangeboden goed. Dit percentage bedroeg ongeveer 50% aan het begin van de controles die door Leefmilieu Brussel werden uitgevoerd.

5. INSPECTIES GERICHT OP EEN REPRESENTATIEVE STEEKPROEF VAN BEDRIJVEN

5.1. Beheer van niet-huishoudelijk afval: verspilling van natuurlijke hulpbronnen vermijden

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt enkele tienduizenden bedrijven. In 2014 produceerden deze bedrijven bijna 500.000 ton afval. Om de uitputting van de natuurlijke hulpbronnen te voorkomen en vanuit het oogpunt van de circulaire economie is het belangrijk ervoor te zorgen dat bedrijven die andere afvalstoffen dan huishoudelijk afval produceren, deze op de juiste manier sorteren en de financiële kosten voor de inzameling, recycling, terugwinning of verwijdering voor hun rekening nemen, waarbij de wettelijke kanalen voor het beheer van dit afval worden gebruikt.

Het goede beheer van het afval van enkele tienduizenden bedrijven met beperkte personeelsmiddelen vormt echter een grote uitdaging voor de afdeling Inspectie en verontreinigde bodems. Het gebruik van onze traditionele procedures, gericht op het overtuigen van in gebreke blijvende bedrijven door een dialoog met talrijke uitwisselingen tussen de gecontroleerde personen en de inspectieteams, is zeer tijdrovend gebleken en heeft geleid tot een berg lopende dossiers die moeilijk te beheren is.

Na een vermindering van het aantal lopende onderzoeken is er sinds begin 2018 sprake van een meer repressieve aanpak. De gecontroleerde ondernemingen worden geselecteerd op basis van aanduidingen dat er geen contract met een geregistreerde inzamelaar bestaat. Na het bezoek van onze inspecteurs/inspectrices krijgen bedrijven die niet-huishoudelijk afval produceren nu veel minder tijd (iets meer dan een maand) om het bewijs te leveren voor hun correct afvalbeheer. Indien dat niet gebeurt, wordt een proces-verbaal van overtreding opgesteld.

Geleidelijk worden er ook samenwerkingsverbanden met de diensten voor openbare netheid van de gemeenten opgezet. Er worden gecoördineerde controles georganiseerd op de zwarte punten inzake afvalinzameling op de openbare weg (niet-naleving van de ophaaldagen, grote hoeveelheden vuilniszakken gevonden, geen sortering in zakken die op de openbare weg worden geplaatst, enz.).

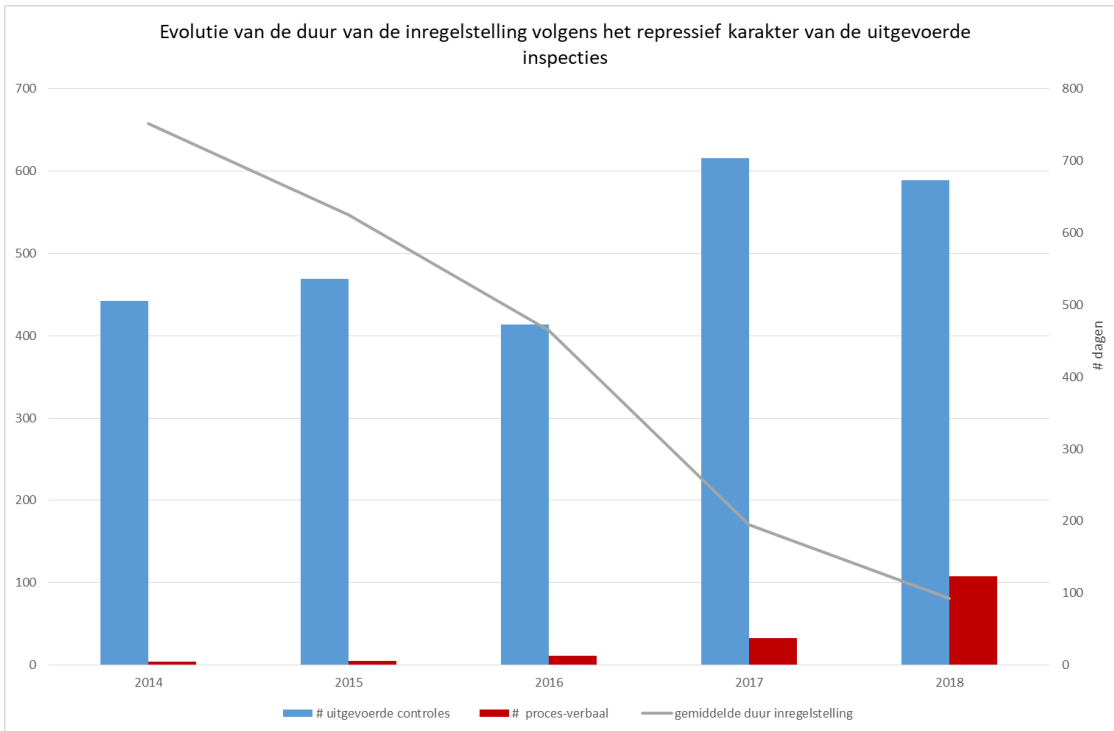
De volgende punten belemmeren nog de doeltreffendheid van de nieuwe controleprocedure:

- de onwetendheid van de kleinere structuren die niet-huishoudelijk afval produceren over de verplichting om een contract te hebben met een geregistreerde ophaler;
- de verwarring tussen de opdrachten van Leefmilieu Brussel en die van Net Brussel;
- de laattijdige communicatie door bedrijven van de bewijzen van hun afvalbeheer, ondanks een document dat tijdens de inspectie ter plaatse werd achtergelaten, een ingebrekestelling, een proces-verbaal en de daaropvolgende sanctieprocedure;
- De tijd tussen de vaststelling van de overtreding en de sanctie, voornamelijk als gevolg van het mechanisme dat opgenomen is in het Inspectiewetboek.

Er zal worden nagedacht over het wegnemen of verminderen van deze belemmeringen.

Van 2014 tot 2018 voerden de Inspectieteams van Leefmilieu Brussel 2.530 controles uit op de sorteer- en beheerverplichtingen in 1.911 inrichtingen die niet-huishoudelijk afval produceren. In vijf jaar tijd is de gemiddelde termijn voor de inregelstelling na onze controles aanzienlijk afgenomen (gedeeld door 10), dankzij een minder inschikkelijke aanpak van de gecontroleerde personen.

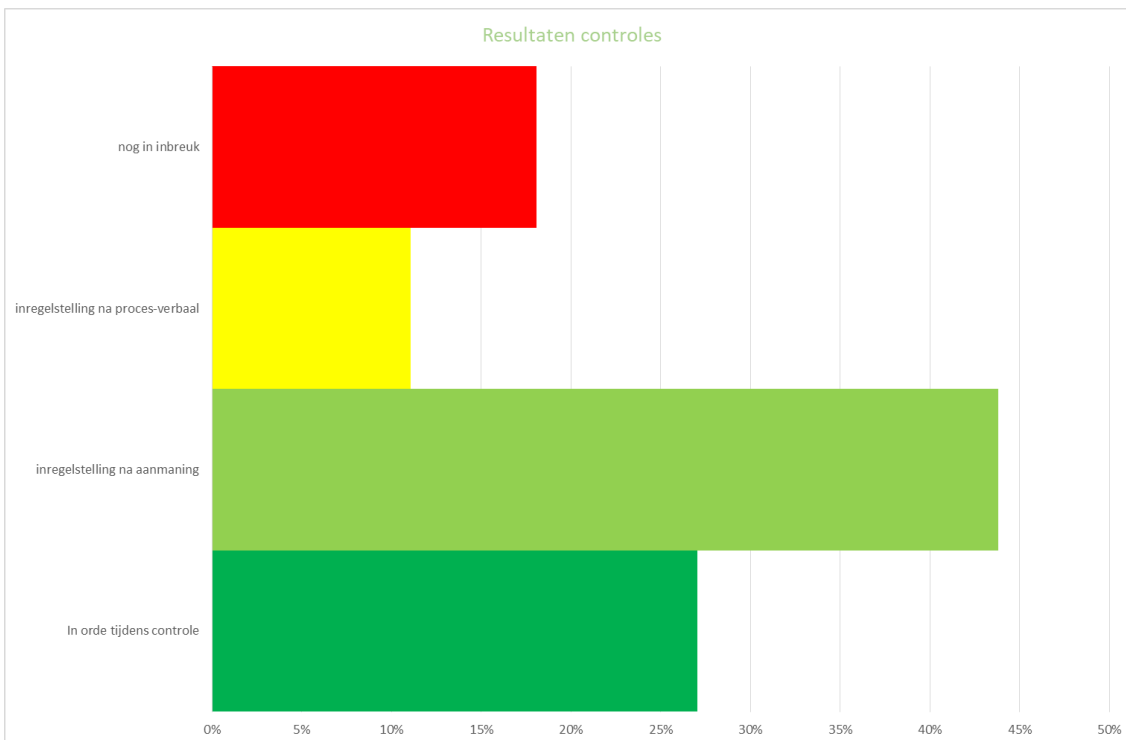

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

In 2018 voerde iets minder dan 10% van de gecontroleerde bedrijven een afvalbeheer dat in overeenstemming was met de wetgeving.

Na de verzending van een ingebrekestelling heeft bijna een op de twee bedrijven het bewijs geleverd van een goed afvalbeheer. Het opstellen van een proces-verbaal en het opleggen van een administratieve boete hebben nog eens 10% van deze bedrijven ervan overtuigd dat ze hun situatie in orde moesten brengen.

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

Maar bijna een kwart van de gecontroleerde bedrijven heeft nog steeds niet aangetoond dat hun afval correct wordt gesorteerd en beheerd (opgehaald, afgeleverd, enz.), ondanks het feit dat dat de helft van hen een proces-verbaal heeft ontvangen.

De controles die in 2018 in het kader van een meer repressieve procedure werden uitgevoerd, hebben geleid tot 107 processen-verbaal, waarvan er 49 aanleiding gaven tot een alternatieve administratieve geldboete, goed voor een totaal bedrag van € 27.394.

5.2. Het gebruik van plastic zakken voor eenmalig gebruik

De vermindering van het gebruik van plastic wegwerpverpakkingen is een belangrijke uitdaging voor onze samenleving om de verspilling van natuurlijke hulpbronnen en energie te voorkomen en de vervuiling van de oceanen en besmetting van de voedselketen te verminderen. Daarom heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in december 2016 een eerste bepaling aangenomen die een geleidelijk verbod invoert op de plastic zakken voor eenmalig gebruik die door winkels aan hun klanten ter beschikking worden gesteld. In de praktijk is het gebruik van plastic wegwerpzakjes (dikte van minder dan 50 micron) verboden sinds 1 september 2017. Dit verbod werd uitgebreid tot alle plastic zakken voor eenmalig gebruik voor de verpakking van goederen (voor bulkproducten, groenten, fruit, enz.), met uitzondering van bepaalde verpakkingen van bioplastics (> 40%) die thuis composteerbaar zijn.

Na afloop van de fase van de communicatiecampagne rond dit verbod heeft de Inspectie verschillende controles uitgevoerd bij handelszaken in het Gewest (wekelijkse markten, buurtwinkels, winkels van nationale of internationale ketens). Op 1 januari 2019 werden reeds 296 Brusselse bedrijven bezocht door een inspectieteam. Aanvankelijk waren deze controles vooral informatief bedoeld, omdat het verbod op het gebruik van plastic zakken voor eenmalig gebruik nog relatief onbekend was en door vele handelaren verkeerd werd begrepen. Op verzoek van de minister voor Leefmilieu wordt sinds november 2018 een nultolerantie toegepast, toen de distributie van niet-conforme plastic zakken werd vastgesteld. Aan het begin van de zomer van 2019 begon Leefmilieu Brussel de eerste inbreuken te bestraffen die via proces-verbaal werden vastgesteld.

76% van de gecontroleerde bedrijven gebruikte geen plastic wegwerpzakken (meer).

Bij 6% van de uitgevoerde inspecties werd de niet-naleving van dit verbod ondubbelzinnig vastgesteld en werd proces-verbaal opgesteld. In de andere gevallen kon de conformiteit van de gebruikte plastic zakken nog niet worden vastgesteld.

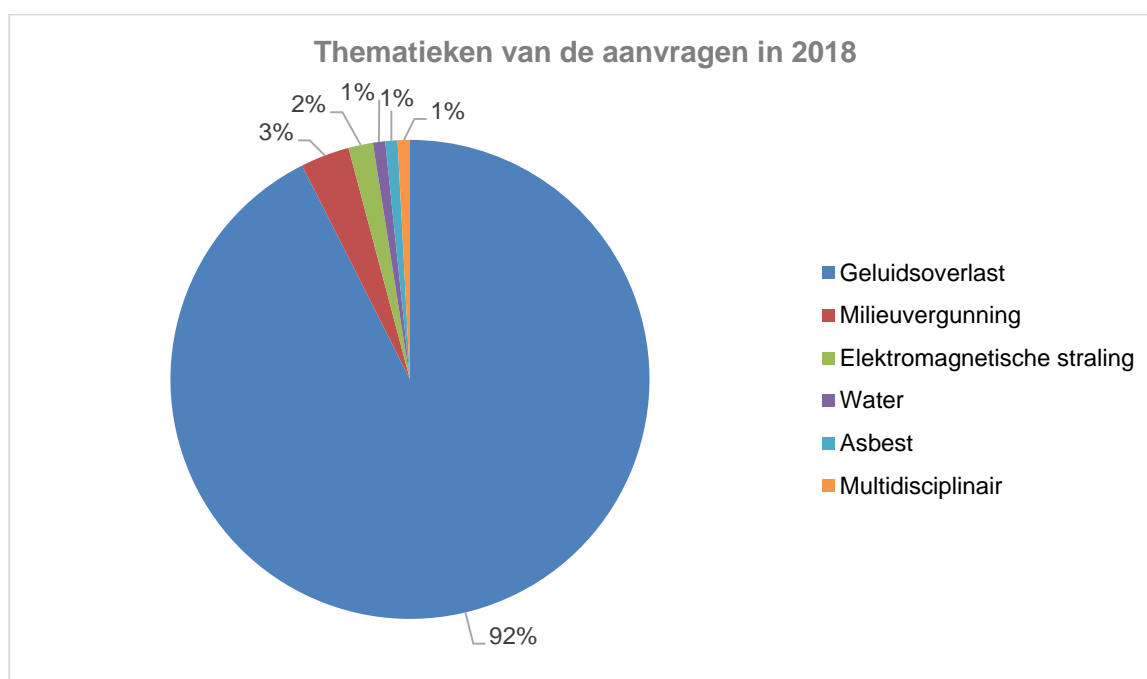

6. DE TOEGANG TOT MILIEU-INFORMATIE

Onze teams moeten ook al vele jaren verzoeken om toegang tot milieu-informatie beantwoorden. Deze vragen gaan onder meer over factoren zoals lawaai, lozingen of stortingen die van invloed kunnen zijn op het milieu. Ook over de door de controleambtenaren genomen controlemaatregelen of de verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving worden vragen gesteld.

Voor zover de informatie bestaat en openbaar gemaakt kan worden, wordt ze doorgegeven aan de persoon die erom verzoekt. In sommige gevallen kan Leefmilieu Brussel weigeren om alle of een deel van de informatie openbaar te maken, bijvoorbeeld wanneer het verzoek betrekking heeft op documenten van strafrechtelijke aard of persoonsgegevens in het geval van beslissingen over individuele zaken. Ook wanneer het verzoek te vaag of ongeoorloofd is, kan Leefmilieu Brussel weigeren om het in te willigen.

Tussen 2014 en 2018 werd bijna 95% van de gevraagde informatie verstrekt. In 2018 hadden de 121 informatieverzoeken voornamelijk betrekking op geluidshinder.

Oorsprong : Leefmilieu Brussel

7. SAMENWERKINGEN BINNEN EN BUITEN LEEFMILIEU BRUSSEL OP HET VLAK VAN INSPECTIE

7.1. De samenwerking met de gemeenten versterken

De monitoring, de controle en het onderzoek van de milieuwetgeving vallen zowel onder de verantwoordelijkheid van Leefmilieu Brussel als van de gemeenten op hun grondgebied. Om de coördinatie op het gebied van inspectie te versterken werd in samenwerking met Brulocalis een ontwerp van een vrijwillige samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten opgesteld.

Dit project is georganiseerd rond drie pijlers:

1. het delen van informatie, indien mogelijk op een gedematerialiseerde manier en altijd in overeenstemming met de wetgeving inzake gegevensbescherming;
2. het wederzijds delen van kennis, knowhow en ervaring door middel van regelmatige vergaderingen;
3. een versterkte en transparantere samenwerking in repressieve dossiers naar aanleiding van een “gemeentelijk” proces-verbaal. Op grond van het Inspectiewetboek worden de alternatieve administratieve boetes voor overtredingen die door gemeentelijke inspecteurs worden vastgesteld, opgelegd door de leidende ambtenaar van Leefmilieu Brussel.

In oktober 2019 hadden slechts acht gemeenten (Anderlecht, Etterbeek, Jette, Oudergem, Schaarbeek, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node en Watermaal-Bosvoorde) dit ontwerp van samenwerkingsakkoord ondertekend. Wij geven de hoop niet op om de andere gemeenten ervan te overtuigen om zich ook aan te sluiten.

7.2. Een expertise- en informatiecentrum uitbouwen voor juridische, technische en praktische kennis op het vlak van inspecties

7.2.1. Bevoegdheid van de inspectieteams

De controle van de milieuwetgeving vereist dat de inspecteurs/inspectrices veel specifieke vaardigheden beheersen. Om dit doel te bereiken heeft de afdeling Inspectie en verontreinigde bodems tussen 2014 en 2016 een evaluatie uitgevoerd om een meerjarig opleidingsplan op te stellen, zodat de inspectieteams drie competentieniveaus kunnen bereiken:

1. het niveau “Basis” waarbij men de basiskennis verwerft om de taken die verband houden met de functie te kunnen uitvoeren, onder toezicht van collega’s en oversten;
2. het niveau “Autonoom” waaruit blijkt dat men voldoende inzicht heeft in de competenties die nodig zijn om de toevertrouwde taken zelfstandig uit te voeren;
3. het niveau “Deskundige” zodat de persoon dankzij zijn/haar grondige kennis van de competenties in het domein wordt beschouwd als een referentie voor deze competentie.

Om een globaal overzicht te krijgen van het competentieniveau van elk lid van het inspectieteam, bleek het ook belangrijk om een individueel competentiepaspoort te ontwikkelen.

Het resultaat van deze denkoefening is nu geïntegreerd in de 6de as van de nieuwe HR-strategie van Leefmilieu Brussel, namelijk de ontwikkeling van talenten en gemeenschappen om onder meer geleidelijk opleidingstrajecten op te zetten voor alle referentiefuncties binnen Leefmilieu Brussel.

7.2.2. Erkennung van de laboratoria

De afdeling heeft erkenningen verleend aan de laboratoria die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest actief willen zijn voor analyses op het gebied van water, lucht, bodem, afval, geluid en niet-ioniserende straling.

Voor de goedkeuring van de vereiste parameters in het gevraagde vakgebied moet het laboratorium voor dezelfde parameters in hetzelfde vakgebied geaccrediteerd zijn (of momenteel de accreditatieprocedure volgen) door BELAC, de Belgische accreditatie-instelling, of door een ander gelijkwaardig Europees accreditatiesysteem. De parameters zijn gedefinieerd in de accreditatie.

De afgelopen vijf jaar hebben ongeveer 35 laboratoria een accreditatie verkregen of belangstelling getoond om hun werkterrein uit te breiden.

7.2.3. Verbetering van de werkmiddelen

Tussen 2014 en 2018 heeft de afdeling Inspectie in samenwerking met VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) meerdere codes van goede praktijken ontwikkeld:

- een code van goede praktijken voor de bemonstering van afvalwater;
- een code van goede praktijken voor de bemonstering van afval;
- een code van goede praktijken voor het meten van emissies in de lucht afkomstig van de biologische zuivering van de lucht op het terrein van een waterzuiveringsinstallatie;
- een code van goede praktijken voor het meten van de luchtverontreinigende emissies van verwarmingsinstallaties;
- een code van goede praktijken voor het meten van gerichte luchtverontreinigende emissies;
- procedures voor onderzoek en kwantificering van de luchtverontreiniging in de omgevingslucht.

De afdeling sluit overeenkomsten met erkende laboratoria voor luchtmetingen en afvalwateranalyses. De inspectieteams kunnen ook een beroep doen op externe deskundigen om hen op bepaalde gebieden te ondersteunen (versterkt geluid, brandpreventie, enz.). Voor de verwerking van hun dossiers kunnen de inspecteurs ook gebruik maken van de BIG-database, die veel informatie over gevaarlijke stoffen bevat.

Met de inwerkingtreding van het nieuwe Inspectiewetboek in januari 2015 werden er vanaf 2014 verschillende projecten gestart, met name om de interne werkprocedures te actualiseren, standaardbrieven en -documenten te herschrijven en een audit van de IT-tools te starten. Deze projecten hebben geleid tot de ontwikkeling van een inspectiegids en de aanpassing van de basisstandaardbrieven. De controle van de gegevensbank bracht ook *quick wins* aan het licht en heeft geleid tot aanbevelingen voor de middellange en lange termijn.

In 2016 zijn we ook gestart met een ISO 9001-kwaliteitsbenadering en werden de procedures omgezet om te worden geïntegreerd in een kwaliteitsbeheersysteem. Aangezien communicatie in deze context essentieel is, geven twee gidsen over milieu-inbreuken (voor het publiek en voor bedrijven) voortaan een overzicht van de belangrijkste inbreuken en de bijbehorende sancties. Deze communicatie werd versterkt door de organisatie van een symposium en opleidingen, en door de productie van een informatiefolder en webpagina's over onze vakgebieden.

Met het oog op administratieve vereenvoudiging, efficiëntie, snelheid en dematerialisatie wordt sinds 2018 ook een applicatie gebruikt om inkomende post in gedematerialiseerde vorm te ontvangen. De volgende stap is een elektronische validatie van uitgaande brieven, of zelfs hun elektronische verzending. In het kader van de voortdurende verbetering van onze processen en instrumenten hebben we in 2015 onze prestaties inzake het beheer van dringende incidenten geëvalueerd. In 2018 is een intern tevredenheidsonderzoek naar de implementatie van het Inspectiewetboek gestart, dat in 2019 werd voortgezet met een externe enquête.

02 775 75 75
WWW.ENVIRONNEMENT.BRUSSELS

Redactie : Leefmilieu Brussel en Bee Com - DIES

Nalezing : Katrien Van den Bruel, Eric Van Poelvoorde, Marie-Astrid Massa, Vincent Cauchie et Jean-Pierre Janssens.

Verantwoordelijke uitgevers. : F. Fontaine et B.Dewulf – Havenlaan 86C/3000- 1000 Brussel

